

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 97-1907)

Originalt emne

Havnen

Havnen/Havnepladsen

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 2. maj 1907](#)
- 2) [Byrådsmødet den 20. juni 1907](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 2. maj 1907 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 97-1907)

Fra Havneudvalget forelaa følgende Indstilling:

"Efter nogen Tids Forhandlinger med Hr. J. Th. Møller fra Odense, der paa et Konsortiums Vegne har ansøgt om et Areal paa 2- 5000 kv Alen i Nærheden af Kaj ved dybt Vand og Spor for derpaa at anlægge en Melmølle, har Havneudvalget vedtaget at indstille til det ærede Byraad, at der af det paa vedlagte Plan med røde Linier betegnede Areal Vest for Havnepakhuset, af Størrelse ca. 7500 kv Alen, gives Hr. Møller saa stor en Del som behøves, paa Haanden i 2 Maaneder, idet man, dersom Lejemaalet afsluttes, tænker sig Kontrakten udfærdiget i Hovedsagen som vedlagte Udkast.

Det vil af Planen ses, at den nuværende Adgang fra Skolebakken til Havnepakhuset herefter vil bortfalde og erstattes af en Gade til Kajen Syd for det her omhandlede Areal og den vedtagne 2 Etages Skurbygning, saaledes som tidligere projekteret i Forbindelse med

Planer til et, ligeledes paa Planen antydnet, større Pakhus".

Formanden meddelte, at Hr. J. Th. Møller fra Odense havde henvendt sig til Havneudvalget angaaende Leje af et Areal ved den nye Havn for paa dette at anlægge en Dampmølle, men da disse Arealer endnu ikke eksisterede, og da Hr. Møller trængte paa med at faa et Areal paa Haanden, tænkte Udvalget sig, at det maaske lod sig gøre at skaffe Arealet ved den gamle Havn. Først tænkte man sig et Areal ved Søndre Mole, men da der vilde fremkomme forskellige Vanskeligheder, dels hvad Sporene og Færdselen angik, og dels ved at Kornskibene brød ind i Kultrafikken, kom man til det Resultat, at Arealet Vest for Havnepakhuset vilde være det bedste.

Dette Areal, der omfattede ca. 7500 kv Alen var vel større end nødvendigt for Møllen, men Udvalget vilde foreslaa, at man overlod Hr. Møller saa stor en Del deraf, som behøvedes. Maaske vilde der rejse sig nogen Misstemning i Byen over, at man disponerede over dette Areal til permanent Brug, men da man efter Forslaget var berettiget til at stille visse Fordringer til Bygningernes Udseende, vilde en mulig Misstemning sikkert snart fortage sig, særlig da det blev fremhævet, at moderne Dampmøller ikke ved Røg eller Damp generede Omgivelserne.

Hvis Lejemaalet blev indgaaet, vilde Vejen forbi Pakhuset bortfalde og blive erstattet af en Gade Syd for Møllen.

Da Hr. Møller utvivlsomt vilde gaa andet Steds hen, hvis Byraadet ikke slog til nu, og da det vilde være meget kedeligt, om en Mølle, der var beregnet paa Levering til store Dele af Landet, skulde gaa bort fra Aarhus, ønskede Udvalget at tilraade, at man gav Hr. Møller den omhandlede Plads paa Haanden i 2 Maaneder.

Lejemaalet vilde efter Forslaget være uopsigeligt fra Havnens Side i 50 Aar, regnet fra Kontraktens Oprettelse, og efter den Tid skulde Lejeren have Forlejeret. Vel var 50 Aar en lang Tid, men et saa stort Foretagende kunde sikkert ikke anlægges for et kortere Tidsrum, og den almindelige Amortisationstid beregnedes ogsaa til 40 Aar.

Den aarlige Lejeafgift sattes til 50 Øre pr. kv Alen for den første Trediedel af de 50 Aar, men efter den Tid havde Havneudvalget Ret til at sætte den op til 60 Øre for den næste og 70 Øre for den sidste Trediedel af Tiden.

Mikael Johansen vilde foreslaa, at Byraadet gav Havneudvalget Bemyndigelse til at udleje denne eller en lignende Plads i det tilsigtede Øjemed, da Sagen var meget betydningsfuld.

løvrigt forstod han ikke, at Selskabet var tilfreds med Pladsen, men det blev jo ikke Byraadets Sag.

Lottrup syntes, at 50 Øre var en vel ringe Afgift.

Jul. Andersen kunde slutte sig til Forslaget, men vilde antage, at den ny Havns forholdsvis ringe Dybde var Hovedhindringen for, at Dampmøllen ikke fik Anlægsplads der, og han vilde derfor henstille, at man tog under Overvejelse at uddybe den nye Havn til 24 Fod.

Vestesen kunde ligeledes slutte sig til Forslaget, men vilde spørge, om man, naar der i Forslaget til Kontrakten stod, at Spildevandet fra Møllen kunde føres til Byens Kloak, havde tænkt paa, at der for saa stort et Maskinanlæg som det paatænkte skulde bruges ca. 1000 Tdr. Svalevand i Timen.

Han fandt det ej heller rigtigt, at man forlangte, at der til Driften benyttedes Dieselmotorer, da disse langt fra var lugtfri, og han vilde, naar det var stillet i Udsigt, at Virksomheden blev støvfri, dog gøre opmærksom paa, at Møller avlede Støv, og at dette sandsynligvis i store Masser, førtes ud fra Møllen. Der maatte derfor stilles Fordring om, at Støvet førtes samlet ud gennem en meget høj Skorsten.

Endvidere vilde det være rigtigt af Hensyn til Brandfare, om man paalagde Møllen at have brandslukkende Redskaber.

Han erkendte, at det var vanskeligt at finde en anden Plads end den foreslaaede, men ønskede dog at høre, hvorfor Udvalget ikke havde tænkt paa den Plads, hvor Baadehuset laa. Hvis Trælasthan delen ikke skulde have den, vilde han finde den mere bekvemt beliggende.

Jakob Jensen kunde for Tiden ikke tænke sig nogen anden Plads, naar Pladsen paa Søndre Mole blev undtaget, men denne sidste Plads kunde ikke bruges, da Kultrafikken saa vilde blive ødelagt. Pladsen ved Baadehuset vilde være ret uheldig, da den laa for langt fra Bolværket, hvilket ikke var Tilfældet med den foreslaaede Plads, som tillige havde let Forbindelse med Pakhuset, hvad ikke var uden Betydning.

Han vidste ikke, om Dieselmotorer kunde laves saa store, som der forlangtes til Møllen, men han vilde antage, at de kunde laves lugtfri. Ved Havnen benyttedes der for Tiden en, ganske vist mindre, Dieselmotor, og den var lugtfri.

Med Hensyn til det store Afløb af Køl vand kunde Udvalget gardere sig ved at forlange, at

Møllen selv anlagde en Ledning, og med Hensyn til Brandfaren havde Udvalget Ret til at paabyde, at Fabrikken fik et Brandvæsen.

Han vilde antage, at Støvet kunde ledes til et støvsamlende Rum, men iøvrigt var Kontrakten kun et Udkast, saa Ingeniøren kunde foretage eventuelle Rettelser angaaende Detaillerne.

Vestesen kunde ikke indse, at Byen havde nogen Interesse af, at Møllen benyttede Dieselmotorer og han vilde anse det for rigtigst, at man forlangte Møllens Drift støvfri, skønt dette vilde blive ret kostbart for Anlæggeren. Det var ganske rigtig, som Hr. Jakob Jensen sagde, at Støvet kunde samles, men dette lod sig ikke gøre, uden at der var Udgang fra Støvkammeret.

Han vilde derfor foreslaa, at Bestemmelsen om Dieselmotor udgik, og at Kommunen paalagde Lejeren at gøre Fabrikken støvfri.

Jakob Jensen oplyste, at Udvalget havde stillet Forslaget om Dieselmotor, da Møllen kom til at ligge saa tæt ved Byen. Hvis der blev fyret med Kul, vilde der frembringes en vældig Masse Røg, som sikkert vilde blive til stor Gene for Mejlgedes og Kystvejens Beboere.

Samuelson vilde finde det rigtigst, at der i Kontrakten indsattes nogle Bestemmelser med Hensyn til Brandfaren, og at man i dette Øjemed konfererede med Kaptajn Springborg. Han kunde slutte sig til Hr. Vestesens Udtalelser om Dieselmotorer, særlig af Hensyn til Byens Jernindustri, og vilde synes, at en tilstrækkelig høj Skorsten nok kunde forhindre Gene af Røg.

Formanden pointerede, at der i Kontrakten stod "Dieselmotorer eller andre af Havneudvalget approberede Kraftmaskiner", og at det nok skulde blive præciseret, hvilke Maskiner, man ønskede.

Der maatte indsættes en Bestemmelse om Støv, og der havde i det første Udkast været en Bestemmelse angaaende Brandfare, den skulde blive indsat igen.

Prisen var nok noget lav i Forhold til Grundens Værdi, men ikke i Forhold til Prisen ved andre Havne.

Til Hr. Jul. Andersen vilde han sige, at Udvalget havde under Overvejelse at uddybe Slippen ved den nye Havn til 24 Fod.

Rahr troede, at Hr. Møller var utilbøjelig til at anlægge elektriske Motorer, fordi Hr. Møller var

bange for, at vort Elektricitetsværk skulde forlange for høje Priser.

At lægge Møllen mellem Pakhuset og Toldboden kunde ikke godt lade sig gøre, eftersom det projekterede Skur der ikke godt kunde lægges foran Pakhuset, da Sporene saa vilde forhindre, at dets nederste Etage blev anvendt til Pakhus. Han vilde derfor finde, at den foreslaaede Plads var den bedste, særlig da det var heldigt, at Møllen kom saa nær til Kajen som muligt.

Samuelson vilde henstille, at Bestemmelsen om Dieselmotorer udgik, da det jo var Udvalget, der afgjorde, hvilke Maskiner, der maatte anvendes.

Vestesen ønskede at oplyse, at Elektricitetsværket ikke var i Stand til at levere Kraft til en Mølle af de angivne Dimensioner, og vilde finde det meget urigtigt, at man bandt sig til Dieselmotorer, da man saa var afskaaret fra at gøre Indvendinger, hvis disse ikke artede sig, som man ønskede.

Jakob Jensen meddelte, at Udvalget, der jo intet Sagkundskab havde paa dette Omraade, ikke havde noget imod Anvendelse af Damp, hvis det kunde gøres røgfri. Spørgsmaalet om elektrisk Drivkraft havde været fremme i Udvalget, som havde forlangt enten Elektricitet eller røgfri Maskiner, men Hr. Møller havde ment, at Elektricitet blev for dyr.

J. C. Petersen foreslog, at man henstillede til Udvalget paa Basis af de faldne Udtalelser at affatte Kontrakten paa bedste Maade.

Det vedtoges at udtale, at der fra Byraadets Side intet findes at erindre mod, at den i Indstillingen ommeldte Plads eller en passende Del deraf udlejes i det ommeldte Øjemed, og saaledes, at Kontrakt oprettes under Hensyntagen til de under Diskussionen fremsatte Bemærkninger.

Uddrag fra byrådsmødet den 20. juni 1907 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 97-1907)

Fra Havneudvalget forelaa Meddelelse om, at det i Mødet den 2. Maj omhandlede Areal V f. Havnepakhuset, der tænktes udlejet til Opførelse af en Melmølle ifølge senere Erklæring fra Lejeren ikke egnede sig til dette Øjemed, hvorfor Udvalget anmodede Byraadet om Bemyndigelse til i Stedet herfor at maatte udleje et tilsvarende Areal paa den inderste Del

af søndre Mole i Hovedsagen paa de tidligere omtalte Vilkaar, nemlig Uopsigelighed fra Havnens Side i 50 Aar, aarlig Leje: 50 Øre pr. kv Al. i den første Tredjedel og eventuelt 60 og 70 Øre i anden og sidste Tredjedel.

Formanden meddelte, at Lejeren ikke kunde bruge den først paatænkte Plads ved Havnepakhuset, og at Udvalget nu ved Søndre Mole havde fundet en Plads, som det anmodede om Bemyndigelse til at udleje væsentlig paa samme Betingelser som den anden.

Lottrup ønskede at se Planer over Pladsen.

Formanden oplyste, at Havneingeniøren kunde tiltræde, at Pladsen ved Søndre Mole blev udlejet.

Filtenborg spurgte, om Selskabet kunde bruge denne Plads.

Den begærte Bemyndigelse meddeltes.